

K VELENÍ RVD

Změny v organizačních strukturách a ve způsobech bojové činnosti vojsk mají bezprostřední vliv i na formy a způsoby vedení raketového vojsku a dělostřelectvu.

Potřebu dalšího zdokonalování velení RVD vyvolává růst požadavků na efektivnost jaderného a palebného ničení nepřítelů. Tyto požadavky vyplývají z kvantitativních a kvalitativních změn ve výzbroji, způsobech a metodách velení a vedení bojové činnosti nepřítelů i vlastních vojsk.

Velení RVD je součástí vševojskového polního systému velení a řízení vojsk a představuje souhrn prostředků velení, plánovací, organizační a výpočetní techniky v celé organizační struktuře RVD od stupně front až po jednotlivý palebný prostředek s návazností na údaje od čidel dělostřeleckého průzkumu, topograficko-geodetického, povětrnostního, balistického a technického zabezpečení. Umožňuje vyhodnocení a výběr objektů a cílů, realizaci součinnosti s ostatními prvky velitelských stanovišť i vstup do vševojskové počítačové sítě. Podsystem optimalizuje řízení raketových úderů a palby dělostřelectva, dodává výchozí prvky pro jejich uskutečnění až palebnému prostředku a zabezpečuje zpětnou kontrolu výsledných hodnot.

Jedním z nejdůležitějších požadavků na velení raketového vojsku a dělostřelectvu je vysoká operativnost práce velitelů a štábů RVD všech stupňů; limitujícím faktorem při jejím hodnocení je čas, který je třeba pro rozhodování, plánování a uskutečnění všech opatření velení vojskům.

Za nejdůležitější změny v bojové činnosti vojsk nepřítelů, které mají vliv na

rozsah plnění úkolů RVD v jaderném a palebném ničení, považují:

- růst účinnosti, bojové použitelnosti a zvyšování počtů operačních a taktických prostředků jaderného napadení (řízené střely s plochou dráhou letu, modernizované prostředky typu Pershing a Lance, víceúčelové dělostřelectvo) včetně zvyšování jejich mobility a zkracování doby přípravy k bojovému použití,

- dokončování vývoje a postupné zavádění průzkumných a palebných systémů, které podstatně zvyšují efektivnost působení na důležité prvky sestavy protivníka (komplety Assault Breaker, PLSS a další),

- modernizaci děl a raketometů, značný rozsah zavádění automatizovaných systémů pro řízení palby dělostřelectva,

- velkou nasycenost bojových sestav protitankovými prostředky, z nichž část je vysoce mobilní (bitevní vrtulníky s PTRS, raketové stíhače tanků),

- vysokou úroveň prostředků radiotechnického boje a průzkumu,

- velké množství tanků, bojových vozidel pěchoty a obrněných transportérů v bojových sestavách,

- vyzbrojení moderními účinnými prostředky protivzdušné obrany.

V raketovém vojsku a dělostřelectvu ČSLA realizujeme některá opatření, která podstatným způsobem zvýší jeho údernou a palebnou sílu. Tato opatření přispívají ke zefektivnění podílu raketového vojska a dělostřelectva na komplexním jaderném a palebném ničení nepřítelů v operaci a boji. Hlavními objekty a cíli pro raketové vojsko a dělostřelectvo v ja-

derném a palebném ničení nepřítel v operaci jsou nepřátelské prostředky jaderného napadení (odpalovací zařízení, řídicí ústředny a velitelská stanoviště prostředků jaderného napadení, letouny — nosiče na letištích, dělostřelectvo, které používá jadernou municí), prvky průzkumného a úderného systému ničení důležitých objektů a systému jaderného zásobování (sklady, technická postavení raketových jednotek), ostatní dělostřelectvo, taktické letectvo a bitevní vrtulníky na letištích a přistávacích plochách, místa velení a řízení bojové činnosti letectva, prostředky průzkumu, spojení, radioelektronického boje, prostředky protivzdušné obrany, sklady munice a další cíle, jejichž vyřazení vede ke zmaření jeho útočné činnosti či k prolomení obrany.

Významnou a nedílnou součástí ničení důležitých objektů nepřítel je vybojování a udržení trvalé palebné převahy na rozhodujících směrech bojové činnosti operačního svazu (svazku). Boj s prostředky jaderného napadení a palebnými prostředky nepřítel je jedním z nejvážnějších činitelů, které ovlivňují splnění cílů operace.

Do popředí činnosti raketového vojska a dělostřelectva vystoupily požadavky, jejichž splnění, zvláště v oblasti velení, vytváří předpoklady efektivního ničení nepřátelských objektů. Jsou to zejména:

- získání včasných a hodnověrných podkladů pro raketové údery a palbu dělostřelectva, jejich vyhodnocení a předání realizátorům (vykonavatelům) palby a úderů,
- nepřetržitost vysoké pohotovosti k vedení raketových úderů a paleb dělostřelectva v průběhu celé operace,
- dosažení požadovaného ničivého účinku úderů a paleb v cíli,
- rychlost manévru palbou a pohybem,
- odolnost bojových sestav RVD proti palebnému a radioelektronickému působení nepřítel a jeho průzkumu (zvláště vzdušnému a kosmickému),
- zvětšení hloubky ničení bojových a operačních sestav nepřítel.

Vyzbrojení RVD novými (moderními) zbraněmi, prostředky velení a jinou bojovou technikou s přihlédnutím k trendům jejího dalšího rozvoje umožňuje soustavně zdokonalovat a zavádět nové způsoby použití RVD při přípravě i v průběhu operace.

U raketového vojska je to zejména dlouhodobé udržování palebných jednotek v nejvyšším stupni pohotovosti k vedení úderů na prostředky jaderného napadení

nepřítel a způsoby přípravy a vedení hromadných jaderných úderů (zvláště účast v 1. jaderném úderu frontu) včetně opakovaných odpálení ve zkrácených lhůtách.

U dělostřelectva se současná etapa rozvoje velení vyznačuje tvůrčí aplikací způsobů ověřených ve válečné praxi a zaváděním moderních a účinnějších zbraní, munice a techniky i vyhledáváním a ověřováním zcela nových, perspektivních způsobů jeho bojového použití.

Velký rozsah i rozmanitost úkolů, které plní RVD v operaci a vysoké požadavky na účinnost raketových úderů a paleb se plně odráží i v požadavcích na plánování, organizování, řízení a velení v průběhu bojové činnosti palebných i zabezpečujících prostředků raketového vojska a dělostřelectva. Hlavním kritériem efektivnosti velení je kvalita a rychlost realizace úkolů v jaderném a palebném ničení nepřítel.

S přihlédnutím k možnostem, které má současná kvalita výzbroje i organizační struktura RVD, považují za rozhodující splnění těchto požadavků na velení:

— Včasnost a nepřetržitost získávání údajů, potřebných pro rychlé a přesné vedení úderů a paleb ke splnění hlavních úkolů operace. Štáby RVD musí operativně řídit a usměrňovat činnost těchto sil a prostředků, které zabezpečují vedení raketových úderů a paleb dělostřelectva. Zvláště významné je získávání, v součinnosti s letectvem a vševojskovými zpravodajskými orgány, hodnověrných průzkumných údajů o cílech a objektech nepřítel, jejich rychlé předávání a vyhodnocování. Velké množství těchto údajů, nerovnoměrná frekvence dodávání a jejich neustálá změna v závislosti na potřebě včasnosti reálnosti zpracování a vyhodnocení vyžaduje, aby způsob velení RVD byl zabezpečen automatickým sběrem, zpracováním a přenosem průzkumných údajů k vykonavatelům s vyloučením všech mezičlánků.

— Dosažení a udržování vysoké pohotovosti raketového vojska a dělostřelectva k vedení raketových úderů a paleb dělostřelectva v celém průběhu operace vyžaduje, aby štáby RVD měly trvale přehled o reálném stavu palebných prostředků RVD, jejich pohotovosti i o stavu plnění úkolů jaderného technického, raketového technického a všestranného materiálně technického zabezpečení RVD. Štáby RVD musí mít informace o situaci vlastních vševojskových svazků a útvarů i potřebné údaje o situaci nepřítel. Bez plného využití prvků automatizace velení k získávání a předávání informací, jejich vyhodno-

cení a sumarizace požadovaných údajů nemůžeme výrazně tuto časově náročnou činnost realizovat.

— Včasnost raketových úderů a paleb dělostřelectva závisí na funkci podsystemu velení RVD, zejména na znalosti nutných údajů pro rozhodování, na metodice činnosti, způsobu přípravy potřebných kalkulací, výpočtů výchozích prvků a rychlosti a spolehlivosti předávání informací.

— Při plnění důležitých operačních úkolů musíme k dosažení požadovaného stupně ničení nepřítel soustředit na časově omezenou dobu do vhodných prostorů značný počet dělostřeleckých jednotek. K plánování, organizaci a řízení palby na operačním stupni velení musí podsystem velení RVD zabezpečovat plnění úkolů decentralizovaného i centralizovaného použití prostředků RVD při proměnném počtu zúčastněných prostředků.

— Při velení RVD musíme věnovat zvláštní pozornost vedení boje s prostředky jaderného napadení nepřítel (včetně atomového dělostřelectva a jeho průzkumné palebné systémy). Požadavky na velení se tak promítají jak do plánování a organizace operačního a bojového použití RVD, tak i do řízení a velení. Požadavky na velení vyžadují nutnost rychlosti přenosu informací v procesu rozhodování a přípravy prvků pro úder a palbu.

— Růst významu raketových úderů a paleb dělostřelectva v komplexním palebném ničení nepřítel a jejich vliv na splnění cílů operace i jednotlivých operačních úkolů se odráží i ve zvýšení úlohy a místa náčelníka a štábu RVD při plánování a řízení činnosti RVD v operaci.

Štáby RVD rozhodným způsobem ovlivňují vysokou kvalitu velení a jeho operativnost. Návrhy na operační a bojové použití RVD nemůžeme připravit bez náročných propočtů s využitím věrohodných informací. Výpočetní technika a racionální dělba práce ve štábech RVD umožňují tuto činnost i ve složitých podmínkách spolehlivě zvládnout.

Odolnost a spolehlivost velení RVD je dána ve značné míře technickou spolehlivostí prvků spojovací soustavy, které realizují jednotný systém spojení. Charakter činnosti RVD (hledisko nepřetržitě pohotovosti, rychlosti předání informací i jejich velké množství) vyžadují určitou autonomnost spojovací soustavy. S tím úzce souvisí požadavek utajeného velení.

— Nedílnou součástí činnosti štábů RVD je zpracování dokumentů pro plánování a řízení bojové činnosti. Překlenutí rozporu mezi stále vzrůstajícím rozsahem

těchto dokumentů a potřebou jejich rychlého zpracování můžeme řešit racionalizační formy i výběrem nutných údajů pro tyto dokumenty. Velmi důležitá je i obsahová a formální návaznost dokumentace jednotlivých stupňů velení.

Z toho vyplývá, že zavádění stále účinnějších prostředků vedení soudobé operace klade značné požadavky na formy a způsoby velení RVD, což vyžaduje zefektivňovat přenos a zpracování velkého množství informací. To můžeme uskutečnit jen zavedením prostředků automatizace do všech prvků podsystemu velení RVD s cílem zvýšit rychlost a spolehlivost jeho funkce při plánování, velení a řízení úderů a palby i bojové činnosti, a tak dosáhnout integrace a optimalizace celého podsystemu.

Automatizovaný podsystem velení RVD tvoří strukturu od stupně front až po jednotlivý palebný prostředek s návazností na prvky zabezpečení úderů a palby. Buduje se v souladu s obecnými zásadami budování polního automatizovaného systému při komplexním využití jednotné spojovací soustavy a propojuje se s ostatními prvky podsystemu polního velení.

Při realizaci těchto požadavků má zvláštní význam metodika práce štábů RVD na jednotlivých stupních velení. Štáby RVD jsou hlavními orgány velení RVD a jsou určeny k tomu, aby zabezpečovaly jeho náčelníkům pevně, nepřetržitě a utajeně velení a efektivní řízení. Současně tendence vyžadují přechod ke komplexnímu využití prostředků automatizace a změnu metod práce velitelů a štábů RVD, včetně jejich vnitřní organizační struktury.

Bude vhodné mít ve štábech RVD operačních stupňů důstojníka — operátora informačního masívu s kvalifikací pro oblast výpočetní techniky, jehož úloha je nejen ve zprostředkování požadavků na výpočty štábu RVD, ale i v trvalém zabezpečování připravenosti informačního masívu k dodání požadovaných dat.

Metodika práce štábu RVD je významným činitelem racionalizace plánování a řízení operačního a bojového použití RVD v jednotlivých obdobích operace, zvláště při plánování jaderného a palebného ničení nepřítel a jeho řízení. Přímým podnětem k racionalizaci dílčích činností v metodice je nejen růst složitosti bojové činnosti vojsk, ale i zavádění prostředků automatizace do oblastí velení.

Zavedení výpočetní a přenosové techniky ovlivňuje metodiku práce bezprostředně. Účelnost podmiňuje vhodnost připraveného programového zabezpečení technických prostředků. U většiny vykonávaných

úkonů jednotlivými skupinami musíme vytvářet podmínky pro vzájemnou informovanost ostatních příslušníků štábu, což umožní zapojit všechny zainteresované funkcionáře do řešení otázek plánování a řízení bojové činnosti i řízení raketových úderů a palby dělostřelectva. Umožní to rovněž využívat programové dílo k optimalizaci řešení bojového použití RVD.

Metodika práce štábu RVD, který pracuje s prostředky automatizace (automatizovaný přenos informací a využívání komplexu úloh s jednotnou bankou dat) musí respektovat tyto skutečnosti a požadavky:

- zabezpečení funkce celého polního systému velení, jehož je podsystém RVD součástí,

- zabezpečení funkce podsystému RVD musí být v souladu s požadavky na velení RVD i s možnostmi jejich realizace,

- úroveň připravenosti jednotlivých příslušníků štábu RVD musí odpovídat požadavkům na jejich znalosti podle metodiky práce.

Pro racionalizaci tvorby bojových a operačních dokumentů slouží řada technických prostředků, jejichž nejvyšší úroveň

představuje výpočetní technika, technika pro automatizaci přenosu údajů procesu velení RVD a kvalitní reprografické (rozmnžovací) prostředky. Tím dosahujeme snížení pracnosti, odstraňujeme duplicitu ve zpracování textových i grafických dokumentů, zvyšujeme přehlednost a zkvalitňujeme jejich informační hodnotu pro řízení bojové činnosti RVD.

Rostoucí požadavky na velení raketového vojsku a dělostřelectvu vyžadují trvale zefektivňovat tento proces. Toho můžeme dosahovat cílevědomým využíváním všech možností k cílevědomému zavádění prostředků automatizace velení pro:

- přípravu (kalkulacemi podložených) návrhů na operační a bojové použití RVD a plánování jeho optimálního použití,

- zrychlení a zvýšení spolehlivosti přenosu rozkazů, nařízení, povelů a pokynů k vykonavatelům na libovolných stupních velení a trvalý přehled o situaci podřízených vojsk se zabezpečením automatizovaného příjmu a vyhodnocení hlášení podřízených,

- zefektivnění realizace raketových úderů a palby dělostřelectva.

Těsná spojitost mezi úkoly RVD, metodikou jejich plnění a způsoby, formami a prostředky velení je podmínkou a zásadou úspěšného řešení soudobých a perspektivních úkolů velení RVD, zejména růstu efektivnosti úderů a palby RVD.